
Dannemare kirkes orgler

Af Hans-Henrik Taarnby

I 1895 var Dannemare Kirke brændt, og en ny stod færdig i 1897. Den moderne kirke, som udover at være stor nok og forsynet med rigtigt tårn, blev også samme år udstyret med et nyt orgel af orgelbygger Knud Olsen. Det blev placeret bag pulpituret inde i et lille tårnrum. Det var en placing, som var knap så heldig, skulle det senere vise sig. Orglet var beskedent med 4 stemmer og et manual. Det har været et blødt og rundt klingende instrument efter tidens smag.

Knud Olsen 1897 (foto: Anne Olesen)

To af stemmerne var på 8-fod og delte piber i den dybe ende, så det ikke fyldte så meget og blev lidt mindre kostbart. De resterende 2 stemmer var på 4-fod hver, herunder en fløjte - godt nok dækket, så fyldte den heller ikke så meget. Styrken af instru-

mentet har ikke været overvældende, ligesom det dæmpede orglets klang noget, at det stod inde i tårnrummet. Til gengæld har organisten haft dagslys på sine noder, da han havde et vindue bag sig – og spillebordet var på siden af orglet.

Orglet gjorde god fyldest i mange år, men efterhånden var instrumentet blevet lidt medtaget af tidens tand. Det var blevet så utæt i pibernes fundament (vindladen), at lufttrykket kun med besvær kunne holdes oppe. Derfor besluttede menighedsrådet 1973 i samråd med organist Andersen, Nakskov, at indhente tilbud på et nyt orgel fra flere orgelbyggere. Orgelkonsulent Ole Olesen blev sat til at vurdere det gamle orgel - og konkluderede, at det var bevaringsværdigt og som sådan ikke kassabelt - og foreslog en gennemgribende reparation og ændring af luftforsyningen som en mulighed. Set fra et orgelsynspunkt var de gamle, dobbelte kassebælge også interessante at bevare. Han foreslog også at rykke det gamle orgel frem til pulpiturets rækværk. Denne løsning vandt ikke genklang i menighedsrådet og man fastholdt beslutningen om at udskifte orglet.

Det nye orgel blev bygget og leveret i 1978 af Th. Frobenius og fik: 6 stemmer i manualet og en 16 fods pedalstemme. Heldigvis blev orglet udstyret med både en åben og en dækket 8-fodsstemme, således, at det kunne fylde det store kirkerum, ligesom orglet blev rykket lidt frem fra tårnrummet for at forbedre lyden.

Det har en velklingende Gedakt 8 og Rørfløjte 4 - kombination. I forhold til orglet i Glosunde, som det ligner en del, er det mere typisk for tiden med sin Principal 8, Oktav 4, Spidsfløjte 2 og Oktav 1 - men stadig et meget velklingende orgel, som - hvis det registreres rigtigt - ikke behøver at "skribe" under salmesangen.

Dannemare menighedsråd var i 1890'erne fremsynede og fik et orgel 20-25 år før nabokirkerne blev udstyret med en tilsvarende akkompagnementsmulighed. Man valgte i 1978 at anskaffe et orgel, som også i dag må siges at opfylde kravene til kirkebetjeningen - på trods af skiftende moder inden for orgelverdenen.

Th. Frobenius 1978

(arkivalier venligst udlånt af Th. Frobenius og Ole Olesen)
